

# OBRTNIŠKI GLASNIK

GLASILO ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE OBRTI ZBORNICE ZA TOI V LJUBLJANI

seučiliška knjižnica  
jane

Ljubljana, 1932

Junij, julij

Štev. 12/13

## V S E B I N A

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Mojstrske preizkušnje — Izpraševalna komisija // Navodila, kako naj se kandidat prijavi in kaj mora prijavi priložiti? // Vzorec prošnje za pripustitev k mojstrskemu izpitu // Pojasnila, kje in kako se vršijo izpiti? // Kaj določajo pravila o opravljanju mojstrskih izpitov? // Mojstrski izpit // Praktični del izpita // Teoretični del izpita // Posebne določbe o uspehu // Možnost pritožbe kandidata // Kakšna so bila vprašanja pri izpitih, ki so se že vršili? . . . . . | 34 |
| Obrtniška razstava na velesejmu . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 39 |
| Luženje lesa z raztopinami terovih lužil (Konec) — Adolf Dolak . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 41 |
| Pršenje v sobnem slikarstvu — Josip Božič . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 44 |
| Obrtniške zadeve — Podaljšanje roka za obnovitev obrtnih pravic // Veljava pridobljenih obrtnih pravic po prejšnjih obrtnih zakonih // Prijava podružnic in preselitev . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 45 |
| Zavod za pospeševanje obrti — Poročilo o delu Zavoda PO v času od 1. marca 1932 dalje . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 46 |
| Naše zastopstvo — Plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani // Seji obrtnega odseka in uprave Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 47 |

Naročnina znaša za vse leto 25 Din, za pol leta 13 Din, za četrt leta 7 Din, cena posamezni številki Din 2-50. // Plača in toži se v Ljubljani. // Inserati po dogovoru. // Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica (Zbornica za TOI).

Izdajatelj: Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani (odgovoren Milko Krapež.) — Za uredništvo odgovoren: dr. Josip Pretnar.  
Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (za tiskarno odgovoren Otmar Mihálek).



## MOJSTRSKE PREIZKUŠNJE

Novi obrtni zakon uvaja kot pogoj za nastop rokodelskih obrtov v smislu § 23. obrtnega zakona tudi **mojstrsko preizkušnjo**. O tem je izšel poseben pravilnik, ki je objavljen v »Službenem listu« z dne 7. maja 1932. Komisije so za okoliš Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani že imenovane in prvi izpiti so se že vršili v dneh od 11. do 16. julija t. l.

### Izpraševalna komisija.

Dne 8. junija t. l. je izdal ban odredbo, da se za **predsednika** izpraševalnih komisij za opravljanje mojstrskih izpitov imenuje:

Dr. Josip Pretnar, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani, za njegove **namestnike** pa:

Dr. Jure Kocce, konceptni pristav Zbornice za TOI v Ljubljani,

Fran Sink, sekretar kr. banske uprave v Ljubljani,

Ignacij Založnik, obrtno-zadružni nadzornik v Mariboru, in

Josip Pogačnik, komisar mestnega načelstva v Celju.

Izpraševalne komisije so sestavljene praviloma iz treh članov, v številu predsednika. Komisije iz štirih članov, v številu predsednika, se sestavljajo pri tehle obrtih: podkovskih kovačih; izdelovalcih streliva in raznesil, instalaterjih vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav. Četrth član komisije je član strokovnjak s fakultetno izobrazbo. (Na predlog zbornice pa more ban še pri nekaterih obrtih, naštetih v členu 4. pravil o opravljanju mojstrskih izpitov, določiti komisije štirih članov.)

Predsednika komisije in njegove namestnike postavlja ban za dve leti. Ban postavlja tudi ostale člane komisije s fakultetno izobrazbo in člane strokovnjake, ki niso mojstri. Ti člani se postavljajo za eno leto dni in jih bo na predlog zbornice odobril ban s posebno odredbo.

Člane mojstre izbere vsako leto zbornica izmed področnih mojstrov in jih postavlja v spisek članov za izpraševalne komisije pri zbornici. Pri okrožnih odborih izbrane mojstre potrdi zbornica. V smislu teh določil je bila na seji obrtnega odseka Zbornice za TOI v Ljubljani dne 8. junija 1932 soglasno odobrena lista članov-mojstrov izpitnih komisij za sledeče izpitne skupine rokodelskih obrtov po § 23. obrtnega zakona:

1. Lončarji, pečarji in keramiki.
2. Steklarji (steklorezci), brusilci stekla, graverji na steklo, izdelovalci zrcal, slikarji na porcelan in fajanse in izdelovalci mozaičnih del.
3. Kovači, kovači za orodje.
4. Podkovski kovači.
5. Puškariji, ostali izdelovalci strelnega orožja.
6. Nožarji in brusilci na ostro, pilarji, brusilci kovin in jekla, iglarji.
7. Ključavničarji, gradbeni ključavničarji, pohištvni ključavničarji, strojni ključavničarji, kovinski slugarji, izdelovalci proizvodov iz pletene žice.
8. Kleparji, kotlarji, kositarji.
9. Livarji kovin, zgibači kovin in zvonolivarji.
10. Pasarji, bronsolivarji, izdelovalci kitajske srebrnine, izdelovalci kovinskega galanterijskega blaga, cizelerji.
11. Zlatarji, srebrnarji, draguljarji, pozlatarji, posrebrevalci in obdelovalci dragocenih kovin.
12. Graverji, pečatarji, metalografi, emajlerji in gjošerji.
13. Mehaniki, mehaniki za precizno mehaniko, galvanizerji, galvanoplastiki, izdelovalci medicinskih in kirurških instrumentov in aparatov in orodja.
14. Optiki, urarji.
15. Izdelovalci glasbenih instrumentov
16. Košarji in pletilci predmetov iz šib.
17. Kolarji, izdelovalci karoserij.

18. Sodarji.
19. Mizarji, modelni mizarji, parketarji.
20. Lesni strugarji, izrezovalci lesa in lezorezci, piparji, pozlačevalci pohištva in izdelovalci okvirjev.
21. Glavniciarji, izdelovalci predmetov iz roževine, kosti in galalita.
22. Kiparji, ki delajo iz kamna, lesa, sadre itd.
23. Usnarji (strojarji).
24. Jermenarji, sedlarji, torbarji, izdelovalci kovčkov in usnjene galanterijskega blaga, vozni tapezniki, loščilci voz.
25. Knjigovezi in izdelovalci kartonažnega blaga.
26. Ščetarji in čopičarji, tapezniki, dekoraterji, izdelovalci prešitih odev, bombaževinarji.
27. Vrvarji in predelovalci kozje volne, pozamenterji, izdelovalci vrvic in trakov, izdelovalci zlate in srebrne žice, zlatopreji in srebropreji, zlatorezci, srebropreji in biserorezci, preji in tkalci.
28. Barvarji in kemijski čistilci oblek, tkanin in preje.
29. Krojači oblek, krojači ženskih oblek in perila, modistinje, izdelovalci perila, izdelovalci umetnih cvetlic, peresarji, izdelovalci lepoticja, krznarji in barvarji kožuhovine in perja.
30. Čevljarji in čizmarji, copatarji in opankarji.
31. Solnčnikarji in dežnikarji.
32. Izdelovalci vencev iz naravnih cvetlic.
33. Brivci, frizerji, vlasuljarji, manikerji, kozmetiki za nego obraza in telesa, izdelovalci lepotic in vonjev.
34. Mlinarji.
35. Peki.
36. Slaščičarji, izdelovalci keksov, sladoleda, kandič in bonbonov, svečarji, voščeničarji in medičarji, izločni slaščičarji, izdelovalci boze, alve in sladoleda.
37. Mesarji in izdelovalci klobas, črevarji.
38. Milarji.
39. Izdelovalci predmetov iz cementa in umetnega kamenja.
40. Pokladalci kamenitih tal, tlakarji.
41. Krovci.
42. Pleskarji, napisni slikarji, sobni slikarji, rokodelski slikarji za industrijske izdelke, ličarji.
43. Štukaterji, sadrarji.
44. Tiskarji, litografi, ksilografi, črkolivci in cinkografi.
45. Fotografji.
46. Izdelovalci umetnih rudninskih vod.
47. Izdelovalci streliva in raznesil, izdelovalci predmetov za umetni ogenj in podobno.
48. Instalaterji vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav.
49. Instalaterji parnega, vodnega in zračnega ogrevanja.
50. Dimnikarji.

Zdi se, da interesenti kljub pojasnilom v časnikih in zbornicah okrožnicah poedinim zadrugam še niso dovolj poučeni, kaj morajo storiti, da bodo mogli delati mojstrski izpit. Zato dajemo v naslednjem tale navodila:

### Navodila, kako naj se kandidat prijavi in kaj mora prijavi priložiti?

Prijave za pripustitev k izpitu morajo prosilci pismeno vložiti pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki bo z rešitvijo obenem tudi odredila kje bo kandidat delal izpit. Prijave je treba kolkovati s 5 Din ter priložiti za izpričevalo kolek za Din 30.—, za izpitno takso pa znesek Din 230.—. Ta taksa znaša za podkovske kovače, izdelovalce streliva in raznesil ter vodovodne, kanalizacijske in plinske instalaterje Din 280.—.

(Taksa se vrne kandidatu ob njegovih stroških: 1. če je zavržen od opravljanja izpita; 2. če poda najkasneje tri dni pred izpitom pri pristojni zbornici, okrožnem odboru ali strokovni šoli pismeno izjavo, da odstopa od opravljanja izpita. Če izpit ponavlja, mora predpisano takso iznova plačati.)

V prijavi je navesti točen naslov, iz katere stroke namerava kandidat delati izpit, kje je delal, odnosno bival zadnjih 6 mesecev. Prijavo je treba napisati kakor kaže vzorec ter ji priložiti:

1. Kratek, svojeročno napisan popis strokovne zaposlitve do izpita.

Ta popis naj bo napisan pregledno in naj obsega kandidatove rojstne podatke, podatke o njegovi zaposlenosti, vajeniška, pomočniška doba z datumi od kedaj do kedaj in pri kom, podatke o opravljenem vajeniškem, pomočniškem izpitu z uspehom. Popis naj bo napisan na posebni poli papirjal

2. Krstni (rojstni) list.

3. Dokazila, da je prosilec predpisano prebil učni čas in napravil pomočniški izpit (pomočniško izpričevalo), odnosno uspešno dovršil učni zavod, ki nadomešča učno dobo.

4. Dokazila (delavsko knjižico), da je bil zaposlen kot pomočnik (delavec) najmanj 3 leta po opravljenem pomočniškem izpitu v doličnem obrtu, odnosno kot tvorniški delavec v istovrstnem tvorniškem podjetju ali v istovrstni delavnici tvorniškega podjetja, ali dokaze o dovršenih strokovnih šolah in zavodih, ki nadomeščajo čas zaposlitve. (Kandidati, ki so postali pomočniki pred 9. marcem 1932, so oproščeni predložitve spričevala o prestani pomočniški preizkušnji in jim zadostuje triletna pomočniška služba.

5. Izpričevala o posebnem pohajanju kakih strokovnih učnih zavodov.

6. Potrdilo, da je plačal pri zbornici gori označeno izpitno takso (potrdilo zbornične blagajne, odnosno poštni odrezek, če se je taksa poslala po pošti).

7. Izjavo pristojne zadruge o predloženih usposobljenostnih dokazilih.

Praktični izpit se bo vršil redoma v delavnici na sedežu komisije, pri izbiri delavnice pa se bodo po možnosti upoštevale želje kandidata, ki jih je navesti v prijavi. Stroške, zvezane z izdelavo preizkusnega predmeta ali dela, plača kandidat sam.

#### Vzorec prošnje za pripustitev k mojstrskemu izpitu.

Ime, naslov

Kraj, datum

Predmet: Prošnja za pripustitev  
k mojstrskemu izpitu.

(kolek 5 Din)

Zbornici za trgovino, obrt in industrijo

v

Ljubljani.

Podpisani ..... rojen ..... v ..... ški pomočnik,  
stanujoč: ..... pošta ..... prosim za pripustitev k mojstrskemu  
izpitu za ..... obrt.

Prilagam:

1. Lastnoročno spisan popis svojega vajeniškega in pomočniškega zaposlenja.

2. Krstni (rojstni) list.

3. Učno izpričevalo o ..... letni učni dobi.

4. Delavsko knjižico, odnosno izpričevalo o triletnem pomočniškem zaposlenju.

5. Izpričevalo o pomočniškem izpitu, ki sem ga opravil z ..... uspehom.

6. Potrdilo oziroma poštni odrezek o plačani taksi v znesku Din 230.— oz. Din 280.—.

7. Izpričevalo o strokovnih tečajih, o dovršeni obrtni nadaljevalni šoli.

8. Izjavo zadruge v ..... o mojih usposobljenostnih dokazilih.

9. Kolek za Din 20.— in kolek za Din 10.—.

Praktični izdelek želim napraviti v delavnici ....., ako pa bi mi tu ne bilo dovoljeno, pa .....

V slučaju, da bi mogel priti prej na vrsto, sem pripravljen delati izpit tudi na sedežu kakega drugega okrožnega odbora, odnosno pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

..... prilog.

Razločen podpis.

Kraj:

Občina:

Zadnja pošta:

## Pojasnila, kje in kako se vršijo izpiti?

Izpiti se vršijo:

v **Ljubljani** za kandidate iz mesta Ljubljane in sledečih srezov: Kamnik, Kočevje, Kranj, Litija, Ljubljana, Logatec in Radovljica;

v **Novem mestu** za kandidate iz srezov: Črnomelj, Krško, Metlika in Novo mesto;

v **Celju** za kandidate iz mesta Celja in sledečih srezov: Brežice, Celje, Gornji Grad, Konjice, Laško, Slovenjgradec in Šmarje pri Jelšah;

v **Mariboru** za kandidate: iz mest Maribora ter Ptuja in sledečih srezov: Dolnja Lendava, Maribor desni breg, Maribor leví breg, Ljutomer, Murska Sobota, Prevalje in Ptuj.

To velja za stroke v splošnem. Za nekatere stroke, kjer obstoje težkoče radi sestave komisije ali če so kandidati redki, pa v Ljubljani.

Ako Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ugotovi, da so vsa usposobljenostna dokazila in druge priloge kandidata v redu, obvesti kandidata, da je pripuščen k izpitu, mu določi čas in kraj izpita, določi, katero praktično delo (izdelek), kje in kdaj ga mora izdelati in ga obvesti, kdaj se vrši glavni usmeni izpit pred komisijo.

## Kaj določajo pravila o opravljanju mojstrskih izpitov?

Na osnovi § 322 obrtnega zakona je minister za trgovino in industrijo 31. marca t. l. predpisal posebna pravila o opravljanju mojstrskih izpitov. Iz teh pravil posnemamo najvažnejše določbe.

### Mojstrski izpit.

Izpit je javen in je sestavljen iz praktičnega in teoretičnega dela.

Pri mojstrskem izpitu mora dokazati kandidat praktično in teoretično izobrazbo za samostojno opravljanje poslov in izdelovanje predmetov iz svojega obrta, za sestavljanje proračunov za navadna dela, potrebnih pri omenjenem izdelovanju predmetov, in za voditev trgovinskih knjig in računov.

### Praktični del izpita.

Pri praktičnem delu izpita mora izdelati kandidat enega ali več predmetov iz svojega obrta, ki mu ga ali mu jih določi komisija. Če značaj obrtne stroke ne dopušča, da bi kandidat tak predmet izdelal, se zahteva, da izvrši delovno preizkušnjo v stroki, v kateri dela, ali da izdelata potreben črtež in načrt predmeta svoje stroke. Vsekakor je treba predmete tako izbrati, da jih more kandidat izdelati v krajšem času in brez večjih stroškov.

Predmet, ki ga mora kandidat izdelati, določi izpraševalna komisija. Predmet se izdeluje praviloma v delavnici, ki je na sedežu izpraševalne komisije. To delavnico odredi izpraševalna komisija. Pri tem odrejanju je treba kandidatove želje po možnosti upoštevati. Pri odrejanju roka za opravljanje izpita je treba paziti na to, da je v tem roku kandidatu tehniški mogoče, da predmet pravočasno izdelata. Nadzorstvo nad izdelovanjem predmeta mora poveriti predsednik članom izpraševalne komisije.

Dovršeni predmet mora izročiti kandidat predsedniku izpraševalne komisije. K predmetu je treba priložiti črteže, načrte, obrazce, proračune in podobno, kakor tudi popis sirovin in polsirovin, ki so se uporabile pri delu. Prav tako mora podati pismeno izjavo, da je izdelal predmet sam, brez tuje pomoči. Če mu je bilo v nekem pogledu potrebno sodelovanje drugih oseb, mora to točno označiti in navesti razloge za to.

Ce je bil kandidat zbog bolezni ali drugih važnih razlogov zadržan, da dovrši njemu za nalogo dani predmet o pravem času, lahko izpraševalna komisija na njegovo zahtevo rok podaljša.

### Teoretični del izpita.

Pri teoretičnem izpitu mora kandidat dokazati:

1. strokovno poznavanje rokodelskega obrta, iz katerega opravlja izpit;
2. poznavanje enostavnega knjigovodstva in računstva kakor tudi spisja;
3. obče poznavanje predpisov zakona o obrtnih, zakona o zavarovanju delavcev, zakona o zaščiti delavcev in trgovinskega zakona, o higieni pri delu in o posebnih predpisih za dolično stroko.

Izpit iz predmetov iz točke 2. prednjega odstavka se opravlja pismeno in usno, iz ostalih predmetov pa samo usno.

Pri izpitu mora kandidat dokazati iz predmetov iz točk 1. in 2., da pozna značaj sirovin in gradiva, iz katerega se izdelujejo predmeti njegovega obrta, da pozna njih kakovost, kako se nabavljajo, odkod se dobivajo in kakšna je njih tržna cena. Prav tako mora poznati stroje in motorje, ki se uporabljajo v njegovem obrtu, in ali ume z njimi ravnati. Na izdelanem predmetu mora pokazati in predstaviti tehnično metodo dela pri izdelovanju svojih obrtnih izdelkov, kakor tudi dokazati, da zna enostavno knjigovodstvo, računstvo in trgovinsko spisje.

Iz predmeta točke 3. mora kandidat dokazati, da pozna obča načela zakona o obrtnih, zakona o zavarovanju delavcev, o zaščiti delavcev in trgovinskega zakona.

### Posebne določbe o uspehu.

Ce kandidat pri izpitu ne zadovolji, sme ponavljati izpit v roku, ki ga določi komisija, toda ne sme ga ponavljati **pred tremi meseci**.

Kandidat, ki je bil pri praktičnem delu izpita ocenjen dobro, ki pa pri teoretičnem ne zadovolji, se sme oprostiti pri naknadnem izpitu ponovnega opravljanja praktičnega dela izpita.

### Možnost pritožbe kandidata.

Ce kandidat z odločbo izpraševalne komisije ni zadovoljen, se sme pritožiti v 8 dneh na pristojnega bana.

Ce ban spozna, da je pritožba upravičena, odredi, naj se izpit opravlja iznova pred komisijo, ki je sestavljena iz drugih članov samo za dotični izpit. Odločba po tej pritožbi se mora izdati v 15 dneh. Odločba te druge komisije je končna.

### Kakšna so bila vprašanja pri izpitih, ki so se že vršili?

Pri dosedanjih izpitih so n. pr. čevljarji morali izdelati in sicer mestni šivane, podeželski pa zbite čevlje (moške ali ženske) mesariji so klali in komadili vole, prašiče in teleta, barvarji so pripravili potrebne barve in kemikalije ter izvršili barvanje raznih tkanin, fotografi so izdelali posnetek, pokrajino, arhitekturo, retušo, povečave itd., instalaterji vodovoda in kurilnih naprav so izdelali projekte s proračuni ter varili in delali na stavbi. Pri usnem izpitu se je izpraševalo o obrtnem zakonu (pogoji za nastop obrta, kako se izvrši prijava obrta, ustanovitev podružnice, preselitev, sprejem vajencev in pomočnikov, izstava spričeval, prijava in odjava, odpoved, obrtna oblastva, o zadrugah, okrožnem odboru in zbornici, o delavskem zavarovanju, o knjigovodstvu itd.) Strokovnjaki mojstri so obravnavali izdelek (delo), kalkulacijo, poznavanje sirovin, strojev in orodja, obrtno higieno itd.

Podrobnejše, osobito nekatere važnejša vprašanja in odgovore bo redno priobčeval »Obrtniški Glasnik«.

## OBRTNIŠKA RAZSTAVA NA VELESEJMU

Obrtniške razstave na velesejmu v Ljubljani v lastnem paviljonu Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki se je vršila v dneh 4. do 13. junija t. l., se je udeležilo 45 obrtnikov iz različnih strok, kakor kaže sledeča statistika:

Razstavili so po strokah:

Čevljarji (9): Janko Dolenc, Ivan Glač, Ivan Ješe, Fran Kukman, Leon Lukas, Josip Mokorel, Lovro Mulej, Mihael Peter-  
nel, vsi iz Ljubljane, in Josip Žakelj iz Stare vasi-Žiri.

Mizarji (5): Gospodarska zadruga mizarskih mojstrov, Ljubljana; M. Gogala, Bled; D. Lancoš, Ljubljana; Ivan Sedej, Ljubljana; Fran Skafar, Ljubljana.

Ključavničarji (6): Andrej Dobrovoljc, Vrhnika (priprava za krivljenje pločevine; Leopold Grošelj, Ljubljana (bakrena slika); Anton Krhne, Ljubljana (brzoklepalnik, aparat za zobotrebce); Josip Rebek, Ljubljana (stopniška ograja); Franc Simon, Vrhnika (stroj za cufanje žime).

Kovači (1): Ivan Kranjc, Laško (brzoklepalnik).

Izdelovanje tehtnic (1): Ivan Rebek, Celje.

Kotlarja (2): »Kotlarka« d. z o. z., Ljubljana (brzoklepalnik, kotel za žganjekuho); Remžgar Josip & Alojzij Smerkolj, Ljubljana (izd. iz tolčenega bakra).

Izdelovanje pločevinastih izdelkov (1): Josip Otorepec d. z o. z., Ljubljana.

Puškarstvo (1): Albert Rutar, Celje.

Rezbarstvo (1): Aleksander Götzl, Ljubljana.

Sedlarstvo (1): Jos. Köhler, Ljubljana.

Tapetništvo (2): Avgust Kobilica, Rudolf Sever, oba iz Ljubljane.

Slikarstvo (1): Josip Božič, Loka pri Zidanem mostu.

Izdelovanje harmonijev (1): Anton Tramte, Medvode.

Sodarstvo (1): Fran Repič, Ljubljana.

Medičarstvo (1): Jakob Krbavčič, Ljubljana.

Slaščičarstvo (1): T. Novotny, Ljubljana.

Mehaništvo (1): Ignac Lipuš, Maribor (brezvmetna ključavnica).

Izdelovanje steznikov (1): Ana Hutter, Ljubljana.

Knjigoveštvo (1): Jože Žabjek, Ljubljana.

Strojarstvo (1): Ivan Pollak, Kamnik.

Keramika (1): Ivan Klemenčič, Novo mesto.

Pekarna (1): Jakob Kavčič, Ljubljana (prakruh).

Graverstvo (1): Sitar & Svetek, Ljubljana.

Pasarstvo (1): Josip Hafner, Ljubljana.

Izdelovanje mlinskih in poljedelskih strojev (1): Ivan Čretnik, Sv. Jurij ob j. ž. (sadni mlin).

Izdelovanje triciklov (1): ABC-kolo Alojz Debeljak, Ljubljana.

Veliko število obrtnikov je razstavilo svoje izdelke tudi v lastnih kojah samostojno, iz ekonomskih razlogov za prodajo svojih izdelkov.

Vsi naši dnevnik in obrtniška glasila so se o razstavi zavoda izrazili v svojih poročilih o velesojmu izredno laskavo. Na tem mestu priobčujemo izvlečke iz njih poročil.

»**Obrtni vesnik**«: Čeprav je bil razmeroma kratek čas za prireditve razstave domačih obrtniških izdelkov, vendar je Zavod svojo odlično zamisel prav posrečeno rešil. V lastnem paviljonu je poskrbel s smoteno ureditvijo, da so bili izloženi domači izdelki, ki naj predstavijo obiskovalcem velesojma visoko ročno sposobnost, tehnično dovršenost, kvaliteto in solidnost dela domačega malega obrtnika. Kdor je obiskal svojevrstno razstavo, ta se je že ob prvem pogledu ofresel vseh dosedanjih predsodkov, nesmiselnega nezaupanja in ignorance, ter je prišel do trdnega prepričanja, da smo zmožni ustvarjati doma, ne le za domačo porabo, ampak tudi za tujo porabo izdelke, ki prav nič ne zaostajajo po svoji solidni izdelavi za tujimi, če morda celo ne prednjačijo.

»**Obrtnik**«: ...Tukaj pokaže obrtnik lahko širšemu krogu kupcev, kaj je mogoče ustvariti spretni roki rokodelca, ki je naravnost ženijalen, ker združuje v eni osebi kar več poklicev. Tako je na primer vsak obrtnik trgovski organizator, konstruktor, arhitekt, delavec, knjigovodja itd. v eni osebi, vendar se pa pri nas od gofovih krogov obrtnik še vedno omalovažuje in zapostavlja. To pa le zato, ker se obrtniki v skromnosti premalo javno udeležujejo in ne silijo v ospredje. Na svetu je pač tako, da kdor se bolj širokousti, bolj se ga upošlevala. Resnica pa ostane, da je ročno delo podlaga za človeško življenje, vse drugo se pa na njega naslanja in tudi od njega živi.

»**Jutro**«: Odlično so zastopani tudi vzorni izdelki naših obrtnikov.

»**Slovenec**«: Popolne pozornosti pa je vreden oddelek »Zavoda za pospeševanje obrti« v paviljonu E. Ti izdelki domačih obrtnikov, zlasti mladih moči, so vredni vsega priznanja. Le žal, da danes prireditelji niso imeli prilike tudi odličnikom in javnim zastopnikom pokazati, kaj zmore slovenska obrt. Tega oddelka si namreč odličniki po pomoči niso ogledali.

»**Slovenski narod**«: Ves velesojm je sicer mogočna priča sposobnosti naših trgovcev, industrijcev, zlasti pa spretnosti naših obrtnikov, vendar je pa na velesojmu še posebna razstava, kjer so naši marljivi obrtniki v ozkem okvirju razstavili polno najpopolnejših izdelkov svojih rok, da lahko rečemo, da je ta lični paviljon majhen obrtni muzej, kjer je arhitekt Ogrin pod vodstvom tajnika Zbornice TOI dr. Josipa Pretnarja in agilnega in presenetljivo uspešno delujočega zavoda zbral v efektivno celoto najdovršenejša dela predvsem naših malih obrtnikov najrazličnejših strok. Na paviljon mora biti ponosno vse naše obrtnišvo

## MESTNA HRANILNICA

### LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno. — Posojila se dovoljujejo na posestva, mečnice in vrednostne papirje čim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno društvo, za pupilarne naložbe pa sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

## IV. BRUNČIČ

stavbeni in pohištveni pleskar in ličar. — Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom

### LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 28

Cene zmerno, delo solidno, postrežba točna!

Telefon št. 34-76

Oglašujte

v našem listu!

Adolf Dolak:

## LUŽENJE LESA Z RAZTOPINAMI TEROVIH LUŽIL

Recepti za raznovrstne mahagonijeve imitacije.

Imahagonirot (rdečel), Mahagonibraun (rjavo), Nussbraun (orehovo-rjavo), Granatrot (granatnordečel), Ponceaurot (ponceaurdečel), Scharlach (škrlatno), Nigrosin (nigrozinl):

(Konec.)

106. Rjavo-rdeče temno, za hrastov les 10 g Nussbraun, 12 g Hell-Eichenbraun, 8 g Mahagonibraun, 8 g Tartrazin, 8 g Kristall-Orange.
107. Rjavo-rdeče temno, za hrastov les 12 g Altmahagoni, 12 g Nussbraun, 20 g Eichenbraun, 12 g Alt-Eichenbraun, 12 g Tartrazin, 16 g Echtgelb, Salmiak.
108. Rjavo-rdeče temno, za hrastov les 4 g Bismarckbraun, 13 g Nussbraun, 6 g Hell-Eichenbraun, 8 g Alt-Eichenbraun, 4 g Tartrazin, 4 g Kristall-Orange, 6 g Mahagonibraun.
109. Rjavo-rdeče temno, za hrastov les 5 g Mahagonibraun, 3 g Tartrazin, 10 g Eichenbeize, 8 g Räucherbeize, 10 g Nussbraun, 3 g Kristall-Orange, 8 g Mahagonirot, 10 g Nigrosin, Salmiak.
110. Rjavo-rdeče temno, za hrastov les 10 g Mahagonibraun, 10 g Alt-Eichenbraun, 10 g Granatrot, 5 g Echtgelb, 5 g Indolblau.
111. Rjavo-rdeče, za hrastov les 40 g orehovo lužilo, 4 g Hell-Eichenbraun, 4 g Tartrazin, 6 g Kristall-Orange, 4 g Nussbraun, 6 g Mahagonibraun.
112. Temno rjavo, za hrastov les 4 g Tartrazin, 4 g Kristall-Orange, 4 g Hell-Eichenbraun, 12 g Nussbraun.
113. Črno-rjavo za hrastov les 40 g Eichenbraun, 30 g Azingrün, 30 g Nigrosin.
114. Rumeno-rjavo, za hrastov les 6 g Kristall-Orange, 4 g Mahagonibraun, 4 g Echtgelb, 2 g Nigrosin.
115. Temno-rjavo, za hrastov les 48 g Nussbraun, 12 g Nigrosin.
116. Rdeče-rjavo, za hrastov in hršev les 8 g Nussbraun, 6 g Hell-Eichenbraun, 4 g Mahagonibraun, 4 g Tartrazin, 2 g Kristall-Orange.
117. Rdeče-rjavo, za hrastov in hršev les 48 g Nussbraun, 10 g Mahagonibraun, 8 g Nigrosin.
118. Rdeče-rjavo, za hrastov in hršev les 20 g Hell-Eichenbraun, 6 g Mahagonibraun, 8 g Nussbraun, 12 g Mahagonirot, 8 g Nigrosin.
119. Svetlo-sivo, za hrastov les  $3\frac{1}{2}$  g Nigrosin,  $1\frac{1}{2}$  g Azingrün.
120. Svetlo-sivo, za hrastov les  $3\frac{1}{2}$  g Nigrosin,  $\frac{1}{2}$  g Kristall-Orange,  $\frac{1}{2}$  g Echtgelb.
121. Olivno, za hrastov les 40 g Azingrün, 7 g Tartrazin, 3 g Kristall-Orange.
122. Olivno-rumeno, za hrastov les 25 g Azingrün,  $13\frac{1}{2}$  g Tartrazin,  $1\frac{1}{2}$  g Kristall-Orange.
123. Olivno-zeleno, za hrastov les 40 g Azingrün, 7 g Tartrazin, 3 g Nigrosin.
124. Olivno-rjavo, za hrastov les 12 g Azingrün, 4 g Kristall-Orange, 4 g Nigrosin.
125. Olivno-rjavo, za hrastov les  $8\frac{1}{2}$  g Azingrün,  $4\frac{1}{2}$  g Kristall-Orange,  $4\frac{1}{2}$  g Nussbraun.
126. Olivno-zeleno, za hrastov les 40 g Azingrün, 7 g Tartrazin, 3 g Nigrosin.
127. Olivno-zeleno, za hrastov les 20 g Azingrün, 6 g Tartrazin, 4 g Kristall-Orange.
128. Temno rjavo, za hrastov les 40 g Alt-Eichenbraun, 10 g Nigrosin.
129. Hrast, staro (antik) 4 g železna galica, 15 g Räucherbeize, 6 g Hell-Eichenbraun, 40 g Alt-Eichenbraun.
130. Rjavo za smreke, bukev, I. 25 g Pirogalove kisline, II. 50 g Chromkali.
131. Za imitiranje star hrast, na hrastov les 30 g Azingrün,  $12\frac{1}{10}$  g Echtgelb,  $0\frac{2}{10}$  g Kristall-Orange.
132. Temno-rjavo, na orehov les in hrastov les 48 g Nussbraun, 12 g Nigrosin.
133. Črno, za razne lesove Nigrosin.
134. Živo-črno, za razne lesove I. Višnjeva brožiljka, II. Železiti kis, I. Višnjeva brožiljka, II. Krom-kalij.
135. Živo-rdeče 37 g Croceinscharlach, 3 g Azingrün.
136. Temno-rdeče 26 g Croceinscharlach, 4 g Nigrosin.

137. Opeka-rdeče 10 g Croceinscharlach, 10 g Azingrün.
138. Rdeče-rumeno, za češnje v hrastov les 5 g Nussbraun, 5 g Tartrazin, 3 g Kristall-Orange.
139. Scharlach-rdeče 40 g Croceinscharlach.
140. Modro-rdeče 40 g Pirotinrot, 10 g Croceinscharlach.
141. Modro-rdeče 10 g Indulin, 5 g Azingrün.
142. Rumenkasto-rdeče za imitiranje mahagoni 8 g Kristall-Orange, 4 g Scharlachrot, 5 g Nigrosin, 10 g Chromkali, Salmiak.
143. Rjavo-rdeče, za mahagoni, oreh, hrusev, macesnov in hrastov les 4 g Tartrazin, 4 g Kristall-Orange, 4 g Mahagonirot, 6 g Nussbraun, 1 g Nigrosin.
144. Rjavo-rdeče, za mahagoni, oreh, hrusev, macesnov in hrastov les 12 g Eichenbraun, 6 g Bismarckbraun, 4 g Nigrosin.
145. Rjavo-rdeče, za mahagoni, oreh, hrusev, macesnov in hrastov les 10 g Altf-Eichenbraun, 4 g Mahagonibraun, 4 g Nigrosin.
146. Temnejši 60 g Nigrosin, 40 g Mahagonirot.
147. Palisander imitacija, na orehov les 48 g Nussbraun, 12 g Mahagonibraun, 4 g Mahagonirot.
148. Za palisander 20 g Altmahagoni, 4 g Methylviolett.
149. Za palisander in orehov les 10 g Altmahagoni, 2 g Methylviolett, 2 g Mahagonibraun, 2 g Mahagonirot.
150. Amarant vijoličasto, za palisander in orehov les 15 g Pirotinrot, 10 g Nigrosin.
151. Amarant-imitacija, na orehov les 40 g Pirotinrot, 3 g Azingrün,  $1\frac{1}{2}$  g Nigrosin.
152. Amarant-imitacija, na orehov les  $46\frac{1}{2}$  g Persiarot,  $2\frac{1}{2}$  g Azingrün, 1 g Nigrosin.
153. Amarant-vijoličasto 10 g Pirotinrot, 10 g Nigrosin.
154. Amarant-vijoličasto  $6\frac{1}{2}$  g Pirotinrot,  $3\frac{1}{2}$  g Indulin.
155. Leder-imitacija, na javorjev les  $2\frac{1}{2}$  g Persiarot, 2 g Echtgelb G, 1 g Nigrosin.
156. Citronenh.-imitacija, na javorjev les  $2\frac{1}{2}$  g Tartrazin, 3 g Kristall-Orange,  $\frac{1}{2}$  g Nigrosin.
157. Solin-imitacija, na javorjev les  $7\frac{1}{2}$  g Kristall-Orange,  $\frac{2}{10}$  g Persiarot, 2 g Nigrosin.
158. Rosenh.-imitacija, na javorjev les 7 g Croceinscharlach, 3 g Kristall-Orange, 3 g Azingrün.
159. Lachsrosa, na javorjev les 1 g Croceinscharlach, 1 g Azingrün.
160. Kanarčkovo rumeno, na javorjev les 10 g Tartrazin.
161. Oranžno-rumeno, na javorjev les 20 g Kristall-Orange.
162. Oranžno, na javorjev in hrastov les 14 g Kristall-Orange, 1 g Croceinscharlach.
163. Rdeče-rjavo, za javorjev in hrusev les 30 g Croceinscharlach, 10 g Nussbraun, 10 g Azingrün.
164. Rdeče-rjavo, za javorjev in hrusev les 8 g Tartrazin, 8 g Kristall-Orange, 6 g Persiarot.
165. Rdeče-rjavo, za javorjev, hrusev in bukov les (parjen) 2 g Nussbraun, 1 g Tartrazin, 1 g Kristall-Orange,  $1\frac{1}{2}$  g orehovo lužilo.
166. Svetlo-rumeno-sivo, na javorjev les 6 g Nigrosin, 1 g Echtgelb,  $\frac{1}{2}$  g Kristall-Orange.
167. Svetlo-rumeno-sivo, na javorjev les 3 g Nigrosin,  $1\frac{1}{2}$  g Azingrün,  $\frac{1}{4}$  g Kristall-Orange,  $\frac{1}{4}$  g Echtgelb.
168. Srebrno-sivo, na javorjev les 5 g Nigrosin,  $\frac{1}{2}$  g Azingrün,  $\frac{1}{4}$  g Kristall-Orange.
169. Srebrno-sivo, na javorjev les  $\frac{4}{10}$  g Nigrosin,  $\frac{6}{10}$  g Azingrün,  $\frac{1}{10}$  g Kristall-Orange.
170. Svetlo-rumeno-sivo, na javorjev les 6 g Nigrosin, 1 g Echtgelb G,  $\frac{1}{2}$  g Kristall-Orange.
171. Kamenito-sivo, na javorjev les  $8\frac{1}{2}$  g Nigrosin,  $\frac{1}{2}$  g Echtgelb G, 1 g Azingrün.
172. Svetlo-rdeče-sivo, na javorjev les 4 g Nigrosin, 1 g Kristall-Orange,  $\frac{2}{10}$  g Persiarot.
173. Svetlo-sivo, na hrastov les,  $3\frac{1}{2}$  g Nigrosin,  $1\frac{1}{2}$  g Azingrün.
174. Zeleno-svetlo-sivo, na javorjev les  $1\frac{1}{2}$  g Nigrosin,  $1\frac{1}{2}$  g Indulin,  $1\frac{1}{2}$  g Azingrün.

175. Svetlo-rumeno-sivo, na hrastov les  $3\frac{1}{2}$  g Nigrosin,  $\frac{1}{4}$  g Echtgelb G,  $\frac{1}{2}$  g Azingrün.  
176. Rdeče-rjavo, na palisander in orehov les 10 g Croceinscharlach, 5 g Echtgelb, 5 g Methylenblau.  
177. Rdeče-rjavo, na palisander in orehov les 10 g Kristall-Orange, 2 g Croceinscharlach, 4 g Nigrosin, 4 g Methylenblau.  
178. Modro 20 g Azingrün, 20 g Indulin.  
179. Modro 15 g Indulin.  
180. Temnomodro-zeleno, na javorjev les 10 g Azinblau, 10 g Azinviolett, 5 g Indulin.  
181. Vijoličasto-modro 15 g Azinviolett, 10 g Indulin.  
182. Rdeče-vijoličasto  $2\frac{1}{2}$  g Indulin,  $2\frac{1}{2}$  g Pirotinrot.  
183. Vijoličasto 10 g Azinviolett.  
184. Modro-zeleno  $4\frac{1}{2}$  g Indulin,  $\frac{1}{2}$  g Indolblaugrün.  
185. Modro-zeleno 10 g Indolblaugrün, 10 g Azinviolett, 5 g Indulin.  
186. Rdeče-modro 10 g Indulin, 5 g Azigrün.  
187. Svetlo-modro 10 g Azinblau, 10 g Azinviolett.  
188. Svetlo-modro 15 g Indulin.  
189. Zelenc-modro 3 g Indulin, 3 g Indolblaugrün, 4 g Azinviolett.  
190. Temno-modro 60 g Indulin.  
191. Za macesen in mehke lesove, na cemprin luženo (Zirbelholzbeize) Gelbholz-extrakt, Rotholzextrakt, Schmakextrakt.  
192. Za mehke lesove I. 100 g tanin, II. 50 g Chromkali.  
193. Za mehke lesove I. 50 g pirogalova kislina, II. 25 g Chromkali.  
194. Za mehke lesove I. 50 g pirogalova kislina, II. 50 g pepelike.  
195. Za mehke lesove I. 50–100 g pirogalova kislina, II. 10 ur v amonijakov plin.  
196. Sivo za bukovje, na orehov les imitirano I. 8 g orehovo lužilo, II. 4 g železna galica.  
197. Za hrastov, hrušev in češnjev les deteljna kislina (Kleesalzsäure, Oxalsäure).  
198. Za javor čisti, vodikov nadokis.  
199. Za medenino brinirat, salmiak, ogljikovokisli bakrov okis.

# KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE



dovoljuje posojila na  
menice in kredite v  
tekočem računu vsem  
kredita zmožnim ose-  
bam in tvrdkam

Josip Božič, slikarski mojster:

## PRŠENJE V SOBNEM SLIKARSTVU

Dandanes je pršenje ljudi pri nas zelo razširjeno in to v vseh strokah, ki so zaposlene z barvami, osobito pa v sobnem slikarstvu. Iznajdba je prišla iz Amerike, kjer so najprej pršli mrčes na drevju, pozneje so že belili pročelja hiš, stopnice, dvorane, sobe itd. Kmalu se je pokazalo, da je ta iznajdba pri barvanju vsestransko uporabna in tako se je mehanizem pršilnih priprav vedno bolj izpopolnjeval. Sedaj se že tudi pri nas dobijo te vrste aparati od velikega do malega tako, da je najmanjši v velikosti smodke, meče pa samo 3–5 mm široko. Z majhnimi aparati se izdelujejo razglednice, reklamni listi, vizitke itd.

Namen tega članka je podati navodila za pršenje v sobnem slikarstvu.

Splošno so se slikarji že prepričali o uspehih te iznajdbe pršenja. Ko je n. pr. slikar stropce enkrat prebelil in enkrat prebarval, potem pa opršil, je videl, da mu je šlo delo hitro od rok in da je bilo — kar je najvažnejše — delo čisto. Isto velja tudi za stene. To delo pa se dela lahko v apneni ali klejevi barvi, samo da so aparati temu primerni. Pri tem pa moramo vedeti, da so pri tem delu nad vse važni kleji.

Običajni stari koščeni kleji v to svrhu niso najboljši, ker se jih mora mešati z večjo količino vodene barve. Zakaj ne? Ker močni zračni pritisk iz pištole vrže barvo v zid s precej močno silo, da zid upije vodeni klej, a barva ostane bolj na vrhu, ne dovolj oklejena in tako gre potem rada proč. Pa tudi se ne sme s koščenim klejem preveč oklejiti, ker je potem nevarno, da se prične od sebe luščiti. To se je že marsikomu pripetilo.

Sedaj se že kaže, da se s spopolnjevanjem mehanizma izpopolnjujejo tudi druge potrebščine, ki so s tem v zvezi in tako tudi klej.

Dobi se že v nekaterih ljubljanskih trgovinah klej, tako zvani »Tutkalo«, ki je po dosedanjih skušnjah boljši. Ta klej, ki izgleda kakor zdrob ali koruzna moka, se namoči po predpisu v gorki ali mrzli vodi. Ima to dobro lastnost, da se v mrazu ne strdi.

Barva se namoči v vodi, nato se voda odlije, a barva se meša, da je bolj gosta kot redka. Nato se prelija samo raztopljeni klej toliko, da postane barva primerno redka za pršenje. S tem klejem se barva ne zakleji, drži in se izsuševa v čisto. Pri tem pa je treba zelo paziti, da je barva dobro precejena. Za precejanje je priporočljiva fina tkanina kakor etamin ali kaj podobnega. Še enkrat je treba poudariti, naj se dobro pazi, da ne pride kakšna smet v pršilno pištolo, ker bi to delo neznosno oviralo. Če se pa to le zgodi, potem je treba izmiti pištolo z vodo ali špiritom.

K temu natančnemu delu je še posebno priporočati, da ima svak pršilec v delavnici najfinejše žično sito že za začetno precejanje in vsaj eno večjo risarsko tablo, na katero se nalepi pola ovojnega papirja. Velikost najmočnejšega ovojnega belega papirja je 125 × cm, tabla pa naj meri po širini 5, po dolžini pa 10 do 20 cm več. Tabla naj bo debela en in pol do dva centimetra. Les mora biti suh, ker se drugače tabla rada zvije. Če bi pa kdo hotel izvajati na tabli velike pršilne ornamente, naj se posluži večje table in večjega papirja.

Ovojni papir se krog in krog ostro zvije za dva centimetra v notranjost tako, da se potem ta rob namaže s primerno močnim koščenim klejem in pritisne na tablo, da je pusta stran papirja zgoraj pripravljena za barvanje. Pri lepljenju papirja se mora paziti, da se ne zavleče, ker se itak po barvanju sam lepo napne. Na tako napeti papir, se potem poljubno delajo poskušnje z vzorci, kakor preizkušnje s kleji in barvami. Za to delo se pri aparatih, klejih

---

# KUPUJ DOMAČE BLAGO!

in barvah dobijo potrebna navodila, nadalje pa pomagajo sčasoma že skušnje same. Te in podobne stvari je treba prej poizkusiti in preizkusiti, predno se prične z naročenim delom.

Omeniti je treba še pršilne vzorce, ki se namažejo prvič z mešanico pol firneža in pol trpentina, drugič pa se doda v mešanico navadna suha barva. Najboljša je kaka stara cinkova bela, ki je že bolj srteča. Pri delu se potem vzorci brišejo z gobo, pa tudi žaganje dobro služi, le da je treba pri tem paziti, da ne pridejo smeti v barvo.

Z dobro voljo, potrpljenjem in pazljivostjo se dajo napraviti lepe in jako efektna stviri.

## O B R T N I Š K E Z A D E V E

### Podaljšanje roka za obnovitev obrtnih pravic.

Na predlog gospodarskih zbornic je ministristvo trgovine in industrije odredilo, da se trimesečni rok za obnovitev obrtnih pravic, pridobljenih po prejšnjih zakonih, ki je potekel dne 9. junija t. l., podaljša še za tri mesece, to je do 9. septembra t. l. Prijave, ki se vložijo po 9. juniju t. l., se morajo kolkovati s kolkom za 5 Din, priloge (to je prepisi dosedanjih obrtnih listov) pa s kolkom za 2 Din. Po 9. septembru t. l. bodo obrtna oblastva v smislu § 456., odst. 3., zakona o obrtnih razveljavila vse obrtne pravice, pridobljene po prejšnjih zakonih, ki se ne bi prijavile, odnosno obnovile tudi v podaljšanem roku.

Pozivamo vse prizadete, ki so zamudili prejšnji rok za obnovitev obrtnih pravic, da vsaj v podaljšanem roku v lastnem interesu zadostijo zahtevam zakona, da se ognejo neljubim posledicam.

Nemudoma torej napravi tri prepise svojega obrtnega lista in jih obenem z izvirnikom nesi na sresko načelstvo. To vse lahko stori mesto tebe tudi pristojna obrtna zadruga.

### Veljava pridobljenih obrtnih pravic po prejšnjih obrtnih zakonih.

Na vprašanje, ali imajo osebe, ki so pridobile pravico za izvrševanje rokodelskega obrta na podlagi prejšnjih zakonov o obrtnih, pravico za izvrševanje svojega obrta tudi na področju, kjer je do 9. marca t. l. veljal stari srbski zakon o radnjah (obrtih), je ministristvo trgovine in industrije pojasnilo banskim upravam, da pravice, pridobljene po § 446. zakona o obrtnih, ne veljajo samo za področja, za katera so doslej veljale, ampak da se njih veljavnost razteza na vso državo, tedaj tudi na področje, na katerem je prej veljal srbski zakon o obrtnih od 29. junija 1910. leta, kakor tudi narobe.

Potemtakem sme oseba, ki je na podlagi § 446. zakona o obrtnih pridobila pravico za izvrševanje obrti, premestiti svoj obrat v smislu § 131. kakor tudi osnovati v smislu § 132. pomožne lokale, ne da bi bila vezana na druge formalnosti, razen onih, ki so navedene v omenjenih paragrafi.

### Prijava podružnic in preselitev.

Glede prijave podružnic opozarjamo na določbe § 133., odnosno §§ 131. in 132. obrtnega zakona. Tudi pri podružnicah je treba postopati enako kakor pri prijavah obrta (§ 95., odst. 5., obrtnega zakona) ter si po zadrugi preskrbeli izjavo zbornice o predloženih listinah. Isto velja tudi za preselitev obrta. Ako se preseli obrt v kraj v okolišu istega sreza, je potrebna prijava pri sreskem načelstvu ob istočasni odjavi obratovanja na prejšnjem sedežu. Če se pa preseli obrtnik v okoliš drugega sreza, je treba o tem obvestiti tudi sresko načelstvo, v katerega okolišu je bil sedež starega obratovališča in obenem izvršiti prijavo pri sreskem načelstvu, v katerega okolišu se ustanavlja novi sedež obrta. Usposobljenosti na novo ni potreba dokazati, temveč priložiti samo obrtni list, ostale dokumente (§ 95., odst. 5., obrtnega zakona) pa je treba priložiti in seveda plačati tudi pristojbine pri zadrugi, odnosno zbornici. Pri preselitvi v okoliš drugega združenja se doplača samo razlika inkorporacijske pristojbine, ako je ta pri drugem združenju višja.

## ZAVOD ZA POSPEŠEVANJE OBRTI

Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Poročilo o delu Zavoda PO v času od 1. marca 1932 dalje.

Delo zavoda je bilo tudi v preteklih mesecih kljub težkočam, ki so se pojavile nepričakovano, vendarle uspešno. Predvsem je omeniti, da je zavodova poslovalnica pod vodstvom g. Ignaca Založnika v Mariboru začela z aktivnim delom. Prejela je od zbornice, odnosno iz fonda Zavoda PO akontacijo Din 10.000.— za administrativne izdatke. Prav tako je prejela ta poslovalnica tudi od strani mariborske mestne občine že znesek votirane podpore, ki znaša Din 50.000.—. Ker zbornični zavod PO krije vse izdatke tečajev, predavanj in drugih obrtno-pospeševalnih prireditev, ki se vrše v smislu sporazumnega programa, je s tem uspešno delovanje mariborskega zavoda PO zagotovljeno.

Delo zavoda v pogledu strokovne informacije poedinih interesentov je bilo dokaj obsežno. Dala so se številna pojasnila pisмено in usmeno tako glede nabave strojev, sirovin, glede raznih gospodarskih vprašanj itd.

Radi pomanjkanja razpoložljivih sredstev se je zavod moral znatno omejiti v pogledu takih prireditev, s katerimi so zvezani znatnejši stroški. Kljub temu je priredil v preteklih dveh mesecih en tečaj za avto-geno varenje v Celju, tečaj za mizarsko luženje v Kranju, tečaj za mizarsko luženje in poliranje v Zagorju in pa tečaj za praktično delo na mizarskih strojih v St. Vidu. Vsi tečaji so dobro obiskovani in je ugotoviti, da zanimanje zanje izredno rase. Zavod je dobil od več strani prošnje za prireditve nadaljnjih tečajev. Priglašajo se tudi zadruga za prireditve krojnih tečajev. Ti se bodo po možnosti priredili v času mrtné sezone za krojače, odnosno čevljarje, pri čemer bo zavod seveda moral računati tudi s časom, kedaj mu bo na razpolago predavatelj. Kalkulacijski tečaji se niso priredili, ker prosijo zanje večinoma iz krajev, kjer nam ni na razpolago predavatelj; pošiljanje predavateljev iz mest pa povzroča ne samo velike stroške, ampak zadeva na težkoče tudi zato, ker so predavatelji zadržani radi šolskega pouka.

Glede tečajev je pripomniti to, da se bodo mogli v večjem obsegu vršiti šele na jesen, odnosno na zimo, ko morejo udeleženci najlagje od svojega dela in bo na razpolago več sredstev, ki jih radi izjemnih razmer hitro potrebujejo.

Zavod je porabil priložnost ljubljanskega velesejma ter je v svojem paviljonu priredil s skromnimi sredstvi in minimalnimi stroški jako lepo razstavo prvovrstnih obrtniških izdelkov. K sodelovanju je povabil arhitekta g. Gustava Ogrina, ki je že pri lanski razstavi zavoda PO pokazal svojo sposobnost in veselje do tega dela. Zavod se je obrnil do poedinih zadrug, pa tudi po časniki na obrtnike različnih strok, da prijavijo udeležbo. Odzvalo se jih je lepo število. Razstava je pokazala po izjavah strokovne kritike lepo harmonijo in ureditev; razen tega pa res prvovrstne izdelke tako mestnega kakor podeželskega obrtnika.

Pri prireditvi te razstave se je pokazalo, da se bodo dale v bodočnosti prirediti v našem paviljonu lahko prav lepe razstave obrtniških izdelkov in da bi bilo v tem pogledu postopati tako, da se prirede specialne razstave po poedinih strokah. Treba bo opozoriti obrtnike, ki se nameravajo udeležiti in ki bi mogli razstaviti res prvovrstne izdelke, seveda precej časa pred razstavo, da bodo imeli vsaj nekaj mesecev časa na razpolago. To letos ni bilo mogoče. Kljub temu kaže že naš prvi poizkus, da je popolnoma uspel.

Zavod je začel v mesecu aprilu z izdajanjem »Obrtniškega Glasnika« v novi obliki. List ima samo strokovno vsebino ter so članki opremljeni tudi s klišei (slikami). Kakor kaže razpoloženje osobito po deželi, je obrtništvo s tem strokovnim listom zadovoljno. Treba pa ga bo še izpopolniti.

---

# OBRTNIŠKO DELO — NAJBOLJŠE DELO!

## N A Š E Z A S T O P S T V O

## Plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani.

V četrtek, dne 9. junija se je vršila plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani pod predsedstvom g. Ivana Jelačina. Predsednik g. Jelačin je podal obširen referat, iz katerega je razvidno, da je bilo delo zbornice veliko in da se je morala neprestano boriti za izboljšanje našega gospodarskega položaja. Med poročili zborničnih članov-obrtnikov je omeniti poročilo podpredsednika g. E. Franchettija o predlogih za izvršilne uredbe k obrtnemu zakonu in poročilo g. J. Rebeka o socialnem zavarovanju obrtnikov. Med samostojnimi predlogi pa predlog podpredsednika g. E. Franchettija glede decentralizacije delavskega zavarovanja, g. J. Rebeka glede elektrifikacije Dravske banovine, istega predlog glede prepovedi izvrševanja del za javnost po državnih kaznilnicah in privatnih zavodih, predlog g. I. Vrečarja o pobijanju šušmarstva, g. J. Zdravca glede izterjave davčnih zaostankov in glede uvrstitve obrtnikov v drugo skupino

Seji obrtnega odseka in uprave zavoda za pospeševanje obrta  
Zbornice za TOI v Ljubljani.

Dne 8. junija se je vršila seja obrtnega odseka zbornice, na kateri se je med drugim razpravljalo o ustanovitvi okrožnih odborov v smislu obrtnega zakona. V Sloveniji bodo ustanovljeni štirje okrožni odbori: v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu. Odsek je nadalje odobril vzorna pravila za obrtna združenja (zadruge) v smislu uredbe, ki jo je izdalo ministrstvo. V razpravo so prišle tudi komisije za mojstrske preizkušnje, o čemer poročamo na drugem mestu.

Istega dne se je vršila seja uprave Zavoda za pospeševanje obrta. O delu tega zavoda prinašamo obširnejše poročilo na str. 46!

## CENI OBRJNIŠKE IZDELKE !

Za:

**DOM,  
OBRT  
in  
INDUSTRIJO**

**DÜRKOPP****ŠIVALNI STROJI****ZALOGA:**

**LUDV. BARAGA  
LJUBLJANA**

**TELEFON 29-80****ŠELENBURGOVA ULICA 6**

# **KREDITNI ZAVOD**

## **ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO**

**LJUBLJANA**

**PREŠERNOVA ULICA 50**

**(V LASTNEM POSLOPJU)**

Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon štev.: 20-40,  
24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06 — Peterson  
international Banking Code



Obrestovanje vlog, nakup in prodaja  
vsakovrstnih vrednostnih papirjev, de-  
viz in valut, borzna naročila, predujmi  
in krediti vsake vrste, eskompt in  
inkaso menic ter nakazila v tu- in  
inozemstvo, safedepoziti itd.